

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/471/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

428/2012. (XII. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. június 8-án előterjesztett **panaszát** a 2012. december 19-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Gy. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2012. június 8-án a Gy. városi Rendőrkapitányságon mondta jegyzőkönyvbe panaszát, és egyúttal kérte annak Testület általi kivizsgálását. A Testület a panaszt – annak az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatára általi megküldését követően – 2012. június 22-én érkezett.

A panaszos előadta, hogy 2012. június 6-án 20 és 21 óra közötti időben egy ismerősével (B. S.) és annak élettársával (H. E.) sétáltak Gy. Város belterületén. Elképzelhető, hogy hangosabban beszéltek az indokoltnál gyaloglás közben, mert az egyik négyemeletes házból kikiabáltak nekik, hogy fejezzék be a hangoskodást. A panaszos a kikiabáló férfit tájékoztatta, hogy még nem követnek el csendháborítást, majd H. E.-vel tovább haladt, kb. 10 m távolságban követte őket B. S., aki éppen evett. A panaszos ezt követően azt vette észre, hogy

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

a ház ajtaján kilép „két kopasz, nagydarab személy”, az egyikük kiabálni kezdett vele, és lefújta valamilyen spray-vel. A két férfi ezen túlmenően nem bántalmazta a panaszost. Mivel a panaszos a spray-től nem látott tisztán, a mellette haladó H. E. a telefonjáról értesítette a rendőrséget, akit az ügyeletes arról tájékoztató, hogy a rendőrök nem tudnak azonnal a helyszínre menni. A panaszos elkérte tőle a telefont, beszélt az ügyeletesel, és megerősítette a H. E. által elmondottakat. Az ügyeletes közölte, hogy ha lesz szabad szolgálati gépjármű, küldeni fogja. Eközben az egyik férfi visszament a lakásba a kutyájáért és egy baseball ütőért, majd megállt az ajtóban és onnan kezdett el kiabálni. Később visszavitte a kutyát és az ütőt, és ismételtén az ajtóból provokálta a panaszost és társait. A panaszos ekkor ismételtén hívta a rendőrséget, eközben azonban megérkezett egy szolgálati gépjármű, amelyből két egyenruhás férfi szállt ki. Az egyik rendőr kérte el a panaszos személyi igazolványát, a másik pedig meghallgatta a panaszost és társait, valamint a két provokáló férfit is.

A panaszos a rendőri intézkedéssel kapcsolatban azt sérelmezi, hogy az intézkedő rendőr nem azzal foglalkozott, hogy ő hívta ki a rendőrséget, hanem azzal, hogy távozzon a helyszínről.

A panaszos az incidenst követően gyalogosan ment H. E.-vel a Megyei Kórház Ambulanciájára B. S. után, mert nála voltak a férfi iratai. Amikor megérkezett a kórházba, B. S. még az ambulancián tartózkodott, majd a vizsgálatot követően felküldték a I. emeleten lévő Szemészeti Osztályra, ahová együtt mentek fel. Miközben B. S.-t leültették a váróban, megérkezett a két korábban intézkedő rendőr is. A panaszos kérte a barátját, hogy nyugodjon meg, megteszik a feljelentést. Ekkor a rendőr odalépett a panaszoshoz és felszólította, hogy azonnal hagyja el a kórház területét. Miközben a rendőr kísérte a panaszost a lépcső felé, azt mondta neki, hogy „fogja be a pofáját, mert alá rúg”. Nem engedte meg, hogy a panaszos a liftbe szálljon, hanem a karját megragadva húzta lefelé a lépcsőn, és azt mondta, ha a panaszos nem hagyja el a kórházat, beviszi a kapitányságra 72 órára. A rendőr a portánál a panaszos kezét meglökve, őt meglódítva lökte ki az utcára, majd visszament az épületbe, ezt a panaszos szerint a portás hölgy is láthatta.

A panaszos sérelmezi az intézkedő rendőr hangnemét és bánásmódját. A panaszos megjegyzi, hogy saját magát elláttatni nem tudta, mert ha nem távozik, beviszi a rendőr. A panaszos karján sérülés nem keletkezett. A panaszos elmondja továbbá, hogy a panaszolt napon két-három üveg sört ivott, de ittasnak nem érezte magát. Az italt kb. másfél órával korábban fogyasztotta, és hozzáteszi, azért is nem volt ittas állapotban, mert otthon várt rá egy 17 hónapos gyermek, akire az édesapja vigyázott.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Az intézkedő rendőrök (egy r. törzssászlós és egy r. főtörzsőrmester) 2012. június 7-én kelt jelentésük szerint 2012. június 6-án 21 órakor az ügyelet utasítására jelentek meg a helyszínen, mert onnan bejelentés érkezett, hogy veszekedés illetve bántalmazás történt az utcán. Kierkezésükkor a helyszínen fogadta őket B. S., aki elmondta, hogy miközben ő két nőismerősével sétált a ház előtt, számára ismeretlen személyek rájuk szóltak a ház egyik ablakából, hogy csendesedjenek el. Összeszólalkoztak a lekiabálókkal, majd a két férfi kijött a lépcsőházból, B. S.-t szidalmazták, majd valaki őt gázspray-vel lefújta, amitől nem látott. Elmondása szerint ekkor meg akarta ütni a vele szemben álló személyt, azonban nem vette észre, hogy közöttük van a lépcsőház bejárati ajtaja, és ezért abba ököllel beleütött. A kb. 60

cm x 140 cm-es két rétegű hőszigetelt üveg betört, B. S. jobb kezén pedig vágásos sérülést szenvedett. B. S. az ittassága miatt erősen ingatag lábakon állt, a vele együtt lévő két személy elmondása szerint útközben is többször elesett, illetve az összeszólalkozás során egy alkalommal a saját kerékpárján átesve több helyen horzsolásos felületi hámsérüléseket szenvedett. Az intézkedő rendőrök B. S. sérülései ellátása érdekében, valamint az elmondása szerint vele szemben alkalmazott gázspray-től bekövetkezett erős könnyezés miatt a helyszínrre mentőt kértek. B. S. az üveg betörését a rendőröknek beismerte.

Az intézkedő rendőrök ezt követően H. E.-t hallgatták meg, aki elmondta, hogy ő B. S. élettársa, és B. S. azért hívta őt fel telefonon, mert meglehetősen ittas állapotba került, és kérte, hogy kísérelje haza a szálláshelyükre, illetve tolja haza a kerékpárját. Elmondása szerint a férfi és a panaszos, aki egyben az ő barátnője is, erősen ittas állapotban voltak és nagyon hangoskodtak az utcán. Amikor a társasházhoz értek, az egyik emeleti ablakból rájuk szóltak, hogy csendesedjenek el, ami szóváltáshoz vezetett. A szóváltás felemelt hangon, sértegető és mindkét fél részéről fenyegető hangnemben zajlott. H. E. elmondása szerint néhány pillanat múlva megjelent két férfi a lépcsőházból, a veszekedést követően lökdösődés kezdődött, majd az egyik férfi lefújta valamivel B. S.-t. Ezt követően telefonon értesítették a rendőrséget, a veszekedés pedig tovább folytatódott. A két ismeretlen férfi bement a lépcsőházba, majd onnan kiabáltak kifelé, kérték, hogy B. S. és társai tűnjenek el. Ekkor B. S. nekiment a bejárati ajtónak, és amikor azt nem tudta kinyitni, ököllel az üvegbe ütött, ami betört. Ezt követően, 1-2 percen belül megjelentek a járőrök.

A rendőrök ezt követően a panaszost hallgatták meg, aki H. E.-vel egybehangzóan mondta el a történetet. Az eljáró rendőr kérdéseire indulatosan reagált, a házban lakókat szidalmazta. Erősen ittas állapotban volt, elmondta, hogy B. S.-sel egész délután italozott. Elmondása szerint korábban ő volt a férfi élettársa. A panaszos azt állította, hogy őt is lefűjték gázzal, de rajta semmilyen külsérelmi nyom nem volt látható, sem a szemén, sem az arcán nem látszott semmilyen sérülés, és a mentők segítségét sem fogadta el. H. E. elmondása szerint azonban a panaszost nem fűjték le.

A helyszínen tartózkodó két férfi egybehangzóan előadta, hogy ideiglenesen laknak a társasházban az első emeleten. Elmondásuk szerint hallották a hangos kiabálást, majd mivel az ablakon keresztül történt figyelmeztetésnek nem volt eredménye, mindketten lementek az utcára, ahol összeszólalkoztak a panaszossal és társaival, majd az indulatos veszekedést követően lökdösődés kezdődött, de elmondásuk szerint senkit nem ütöttek meg. Az eljáró rendőrök azon kérdésére, hogy használtak-e gázspray-t, mindketten nemleges választ adtak.

A közös képviselő elmondta, hogy a kiabálást hallotta, de látni nem látott semmit. Úgy nyilatkozott továbbá, hogy az okozott kár 150 000 Ft.

Az intézkedő rendőrök a feleket tájékoztatták jogaikról, majd az ügyeletet és az intézkedő szolgálat vezetőjét is informálták a történetekről. Az intézkedő szolgálattal történt egyeztetésnek megfelelően B. S.-t orvosi ellátást követően a rendőrkapitányságra előállították. A tanúként jelen lévő két férfit a rendőrkapitányságra irányították, ahol az intézkedő szolgálat vezetője meghallgatta őket. A szemészetben a vizsgáló orvos a rendőrök kérdésére elmondta, hogy a gázspray használata nem kizárható, de a hatóanyaga, amennyiben ténylegesen használták, nagyon gyenge.

2) Az intézkedő r. főtörzsőrmester 2012. június 14-én kelt jelentésében az alábbiakat rögzítette a kórházban történetekkel kapcsolatban.

Az intézkedést követően a Megyei Kórházba indultak a r. törzszászlóssal a sérült személyhez. A baleseti ambulancián tájékoztatták őket arról, hogy B. S. az emeleten, a szemészeti osztályon van. Arra a kérdésekre, hogy van-e további sérült, nemleges választ kaptak. A lépcsőházba érve hangos kiabálást, káromkodást hallottak, ezért felsiettek az emeleten lévő szemészeti osztályra, ahol B. S. és a panaszos kiabáltak. Rágalmazó kifejezésekkel kísérve feljelentéssel fenyegették az orvosokat, rendőröket, mentőseket, és azokat, akik megtámadták őket. Ezt követően a r. törzszászlós a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította a panaszoszt, hogy – mivel nem áll orvosi ellátás alatt, és az intézkedés során a helyszínen sem kért orvosi ellátást, továbbá a viselkedésével zavarja az egészségügyi ellátást – hagyja el a kórház épületét. Ezt kétszer emelt hangon, érthetően megismételte, majd az emeletről a lépcsőház, illetve a lift irányába kísérte a panaszoszt, aki önként elindult, de menet közben is tovább fenyegetőzött és kiabált. A kísérés közben a r. főtörzsőrmester nem látta, hogy a r. törzszászlós bárminemű testi kontaktusba került volna a panasossal. A r. főtörzsőrmester az emeleten maradt B. S.-sel. Azt hogy a szemészeti osztályt elhagyva a r. törzszászlós és a panaszos mit csináltak, merre, meddig mentek azt a r. főtörzsőrmester nem látta. A r. törzszászlós kb. 5 perc elteltével ment vissza a szemészetre.

3) A másik intézkedő r. törzszászlós 2012. július 15-ei meghallgatásán az alábbiakkal egészítette ki a jelentését.

A panaszos ittas állapotára visszavezethető viselkedésével az intézkedést és B. S. ellátását zavarta, így a r. törzszászlós tájékoztatta, hogy amennyiben feljelentést akar tenni a támadókkal szemben, magánindítványt tehet a Gy. városi Rendőrkapitányságon. A panaszos közölte, hogy ezen jogával nem kíván élni. Mivel a panaszos agresszíven viselkedett, az intézkedés alá vont, a panasossal szemben korábban állítólagosan agresszíven fellépő két „kopasz embert” folyamatosan szidalmazta, fenyegette, ezért a r. törzszászlós többször felszólította a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy az intézkedés zavartalansága, valamint B. S. ellátása érdekében távozzon a helyszínről, aminek vonakodva tett eleget.

A kórházban a rendőri intézkedés végrehajtásához szükséges mértékben határozottan beszéltek a panasossal. Nem hangoztak el sértő, bántó, durva, fenyegető kifejezések, ezt tanúsítani tudja a kórház személyzete és a betegek is.

A r. törzszászlós elmondása szerint a kórház épületének elhagyására nem szólította fel a panaszoszt. A felszólítás csak az első emeleti folyosó elhagyására irányult, mert a panaszos ott is tovább folytatta agresszív viselkedését, feljelentéssel fenyegette a mentőseket, orvosokat, rendőröket, akik több alkalommal figyelmeztették a kiabálása, hangoskodása miatt. A panaszos megfenyegette továbbá a szemészeti folyosón tartózkodó osztrák férfit és magyar nőt is azzal, hogy amennyiben nem engedik be maguk előtt a rendelőbe a volt élettársát, akkor kikaparja a szemüket, megtépi őket. A panaszos a volt élettársát is folyamatosan uszította, hergelte a kórházi személyzet és a rendőrök ellen. Emiatt a viselkedése miatt a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával többször felszólította a r. törzszászlós, hogy hagyja el a folyosót, nyugodjon le, de ennek a panaszos csak akkor tett eleget, amikor a r. törzszászlós kilátásba helyezte, hogy garázdaság miatt előállítja a Gy. városi Rendőrkapitányságra. A panaszos a r. törzszászlós kérésének vonakodva, többszöri felszólítás után eleget tett.

A Testület azon kérdésére, hogy mennyiben felel meg a valóságnak a panaszos azon állítása, hogy őt a r. törzszászlós a karjánál fogva vezette ki a kórházból, a r. törzszászlós azt a választ adta, hogy ilyen nem történt. Elmondta, hogy B. S.-t nem hagyhatta a járőr társával egyedül annak ittassága és agresszív viselkedése miatt, ezért a panaszost csak a lépcsőházig kísérte, de eközben vele testi kontaktusba nem került, az emeleti folyosót nem hagyta el.

A r. törzszászlós tájékoztatta a panaszost arról, hogy ha nem fejezi be az agresszív viselkedést, akkor garázdaság szabálysértésének elkövetése miatt a rendőrségnek lehetősége van 72 órára őrizetbe venni, aminek időtartama alatt bíróság elé állítják.

4) Az intézkedő r. főtörzsőrmester a 2012. július 15-ei meghallgatásán a r. törzszászlóssal egyezően, az alábbi kiegészítésekkel adta elő a történeteket.

A kórházban csak a r. törzszászlós beszélt a panaszossal, aki határozott hangnemben, kicsit emeltebb hangon beszélt vele, mivel a normális hangerejű beszédet nem lehetett hallani a panaszos és a volt élettársa kiabálásától. A rendőrök részéről nem hangzottak el sem durva, sem fenyegető kifejezések. A panaszos azonban a r. törzszászlóst folyamatosan sértő szavakkal illette személye, valamint rendőri mivolta miatt.

A r. főtörzsőrmester elmondta továbbá, hogy a r. törzszászlós a panaszost csak a lépcsőház, illetve a lift irányába kísérte, a panaszos önként ment vele. A r. főtörzsőrmester nem látta, hogy a kollégája hozzáért, vele testi kontaktusba került volna.

5) Tekintettel arra, hogy a Gy. városi Rendőrkapitányság vezetőjének 2012. július 17-ei tájékoztató levele, valamint a r. törzszászlós kiegészítő jelentése a fentiekben foglaltakhoz képest az ügy szempontjából releváns, új információt nem tartalmaz, a Testület azok ismertetésétől eltekint.

6) K. r. őrnagy, ügyeletes tiszt 2012. június 7-én kelt jelentése szerint 2012. június 6-án 20 óra 48 perckor a panaszos telefonon tett bejelentést, miszerint Gy. város egyik közterületén egy épület előtt veszekedés, illetve bántalmazás történt az utcán. A helyszínre 10 járőrt irányítottak. Az adatgyűjtés során megállapítást nyert, hogy a panaszolt napon 20 óra 40 perc körül B. S. hajléktalan lakos ittas állapotban az utcán sétált két nőismerősével, amikor számára ismeretlen személyek rájuk szóltak a ház egyik ablakából, hogy csendesedjenek el. A veszekedést követően két férfi kijött a lépcsőházból, őt szidalmazták, majd valaki gázsprayvel lefújta. Ezt követően B. S. a lépcsőház bejárati ajtajának 70 x 115 cm nagyságú, dupla, hőszigetelt ablakába ököllel egy alkalommal beleütött, aminek következtében az hálósan megrepedt. Az elsődleges megállapítások alapján a bűncselekménnyel okozott kár 150 000 Ft. A szemlebizottság fényképfelvételt és 1 db vérgyanús szennyeződést steril pálcán rögzített. B. S.-t a Megyei Kórházba szállították, ahol nyolc napon belül gyógyuló, könnyű sérülést állapítottak meg. Ezt követően a férfit előállították a Gy. városi Rendőrkapitányságra, majd a kihallgatását követően szabadon bocsátották. Tanúként hallgatták meg továbbá a helyszínen jelen lévő két férfit is, akikkel B. S. összetűzésbe keveredett.

7) A lépcsőházból kijövő egyik férfi (R. D. G.) tanúvallomásaiban előadja, hogy a ház környékén gyakran tartózkodnak ittas hajléktalan személyek, akik hóbörögnek, isznak, és a bokrokba piszkítanak, zavarják az ott lakókat. A panaszolt napon 19 óra 30 perc körül is hóbörgést hallottak, ezért barátjával (V. L.) kiszóltak a ház előtt tartózkodó férfinak és két

nőnek, hogy fejezzék be a hangoskodást. Ekkor a két nő közül az egyik visszakiabált a két férfinak, jelezte nekik, nem ők mondják meg, mit csináljon. A nő szidalmazta és fenyegette őket, azt mondta, hogy menjenek le, intézzék el ott az ügyet. R. D. G. és barátja, mivel a helyzetet már tarthatatlannak ítélték, lementek a ház elé. Mivel azonban mindketten jó erőben vannak, meg sem fordult a fejükben, hogy megüssék a férfit, nem akartak verekedésbe belemenni. Viszont biztosíték nélkül veszélybe kerülni sem szerettek volna, ezért R. D. G. magával vitte a barátnője gázspray-jét.

Amikor kiléptek az ajtón, B. S. már közeledett feléjük, közben szidalmazta őket és verekedésre buzdított. Mivel R. D. G. úgy látta, hogy a férfi kezében van valami, a spray-vel, figyelmeztetésképpen egy alkalommal B. S. elé fújt. Nem konkrétan a személyt célozta, mivel tisztában volt vele, hogy komolyabb sérülést is tud okozni a spray, csak elé fújt a levegőbe.

B. S. a szeméhez kapott, és hátrébb ment. Mivel R. D. G. és barátja továbbra sem akarták bántani, és úgy gondolták, elérték a céljukat, elindultak vissza a lépcsőházba. Már az ajtót is becsukták, B. S. azonban már kikerült a spray hatása alól, utánuk futott, majd ököllel ütni kezdte az ajtót és az üveget. A második ütése hatására az ajtó berepedt. Ekkor is még volt valami a kezében. Mivel R. D. G. barátnője már amikor lementek hívta a rendőrséget, ekkorra meg is érkeztek, és meghallgatták R. D. G.-t és barátját, valamint a másik három személyt, majd mentőt hívtak.

R. D. G. megítélése szerint B. S. jól láthatóan ittas állapotban volt. A panaszos szintén láthatóan ittas volt, ő is kiabált, fenyegetőzött és szitkozódott az események alatt. A másik nő, aki a kerékpárt tolt, nem tűnt ittasnak, és mindvégig próbálta B. S.-t és a panaszost csitítani, ők azonban nem hallgattak rá.

8) V. L. tanúvallomásaiban az alábbi kiegészítésekkel adta elő a történeteket. R. D. G. normális hangnemben, agressziótól mentesen kérte a panaszost és társait, hogy ne hangoskodjanak, mert a lakók aludni, pihenni szeretnének. Mivel vacsora után voltak, és R. D. G rendszerint ekkor viszi le a kutyáját sétálni, úgy döntöttek, lemenni. A kutya egyébként szelíd, barátságos kutya, fajtáját tekintve labrador. Ahogy leértek, egy férfi és két nő állt a bejárati ajtó előtt, és láthatóan várt rájuk. Ahogy kiléptek az ajtón, a férfi egyből támadólag lépett fel, trágár megjegyzésekkel illette V. L.-t és barátját. Még a testtartása is olyan volt, mint aki verekedni akar. Fenyegető mozdulatokat is tett feléjük, kihúzta magát, próbált erősnek látszani, aki nem fél senkitől, és várja, hogy megüthessen valakit. Kérték őket, hogy fejezzék be a kötekedést, menjenek el onnan, azonban nem szerettek volna további „balhét”, ezért visszamentek a lépcsőházba. Ekkor B. S. kívülről ütni és rugdosni kezdte a bejárati ajtót, ami kb. a 3-4. ütésre, vagy rúgásra berepedt. Ekkor kérték R. D. G. menyasszonyát, hogy hívja a rendőrséget, ők ketten pedig felmentek a lakásba. Amikor megérkeztek a rendőrök, a panaszos és társai tovább folytatták az alpári viselkedést, nem zavarta őket az sem, hogy a rendőrök többször kérték, hogy fejezzék azt be. V. L. és barátja nem bántalmazták a panaszost és társait.

9) A B. S. kórházi ellátásának idején a Megyei Oktató Kórházban biztonsági szolgálatot ellátó alkalmazott elmondta, hogy a rendőri intézkedésre nem emlékszik. Előadta, hogy rengeteg rendőr jár a kórház területére, de emlékezete szerint semmi rendkívüli nem történt a fenti időpontban. Jogsértést nem tapasztalt.

III.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz, valamint a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr nem azzal foglalkozott, hogy a rendőrséget ő hívta ki, hanem azzal, hogy távozzon a helyszínről. A Testület ezért vizsgálta, hogy a kikerülő rendőrök megfelelően teljesítették-e intézkedési kötelezettségüket.

A panaszos beadványában leírja, hogy két rendőr érkezett ki a helyszínre, akik közül az egyik elkérte a panaszos személyazonosító igazolványát, a másik pedig meghallgatta a panaszost és társait, valamint a két provokáló férfit is.

A rendőrség intézkedési kötelezettségét az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Jelen esetben tehát a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a panaszos előadása alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök megtették-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák felhatalmazták és kötelezték őket annak érdekében, hogy a panaszos sérelmeit orvosolják.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Kétségtelen, hogy a panaszos, valamint R. D. G. menyasszonyának a rendőrségen tett bejelentése, amelyben támadásról, illetve bántalmazásról számoltak be, a rendőrök oldalán a már hivatkozott Rtv. 13. § alapján intézkedési kötelezettséget teremtett. Megállapítható, hogy a bejelentések alapján felmerült annak a gyanúja, hogy jogellenes cselekmény zajlik, ezért a rendőrök kötelesek voltak a szükséges intézkedéseket megtenni.

Az adott körülmények között tehát a panaszosi bejelentés alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett.

Az intézkedő rendőrök közös jelentése szerint 2012. június 6-án 21 órakor az ügyelet utasítására jelentek meg a helyszínen, mert onnan bejelentés érkezett, hogy veszekedés illetve bántalmazás történt az utcán. Kérkezésükkor a helyszínen fogadta őket B. S., akit elsőként hallgattak meg, majd két társát – köztük a panaszost – is kikérdezték a történetekkel kapcsolatban. A rendőrök B. S. sérülései ellátása érdekében, valamint az elmondása szerint vele szemben alkalmazott gázspray miatt bekövetkezett erős könnyezés miatt a helyszínre mentőt kértek. A panaszos az eljáró rendőr kérdéseire indulatosan reagált, a házban lakókat szidalmazta. Erősen ittas állapotban volt, elmondta, hogy B. S.-sel egész délután italozott. A panaszos azt állította, hogy őt is lefújták gázspray-vel, de rajta semmilyen külsérelmi nyom nem volt látható, sem a szemén, sem az arcán nem látszott semmilyen sérülés, és a mentők segítségét sem fogadta el. Ezt követően a helyszínen tartózkodó két férfit és a ház közös képviselőjét hallgatták meg. Az intézkedő rendőrök a feleket tájékoztatták jogaikról, majd az ügyeletet illetve az intézkedő szolgálat vezetőjét is informálták a történetekről. Az intézkedő szolgálattal történt egyeztetésnek megfelelően B. S.-t orvosi ellátást követően a rendőrkapitányságra előállították. A tanúként jelen lévő két férfit a rendőrkapitányságra irányították, ahol az intézkedő szolgálat vezetője meghallgatta őket.

Mivel a történeteket a panaszos hasonlóképpen adta elő, a rendőri előadást a beadványában nem cáfolja, a Testület elfogadta a rendőrök előadását a helyszínen történetekkel kapcsolatban.

A panaszos azon sérelmével összefüggésben, hogy noha ő hívta ki a rendőröket, az ő panaszával nem foglalkoztak megfelelően, a Testület a következőket rögzíti.

Akkor, amikor a Testület valamely állítólagos rendőri mulasztás tárgyában foglal állást, megközelítésének lényege, hogy olyan esetekben állapítja meg az intézkedést kérő személy alapvető jogának – mégpedig általában a tisztességes eljáráshoz fűződő jogának – sérelmét, ha a rendőr valamely, az adott helyzetben nyilvánvalóan szükséges, az ügy szempontjából lényeges intézkedést nem tesz meg a kérdéses ügyben.

Jelen esetben a panaszos sem vitatta, hogy a rendőrök meghallgatták őt és társait is, és gondoskodtak B.S. orvosi ellátásáról (s így szükségképpen sérüléseinek rögzítéséről is). A Testület emiatt úgy ítélte meg, nem volt olyan, nyilvánvalóan elengedhetetlen intézkedés, amelyet a rendőrök ne tettek volna meg, így terhükre mulasztás nem róható az intézkedési kötelezettséggel összefüggésben.

Mivel a Testület nem állapított meg rendőri mulasztást az intézkedési kötelezettség teljesítése kapcsán, arra a következtetésre jutott, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök fellépése nyomán a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának megsértése nem valósult meg.

2) A panaszos beadványában sérelmezte az egyik intézkedő rendőr hangnemét, elmondta, hogy a kórházban a rendőr azt mondta neki, hogy „fogja be a pofáját, mert alá rúg.”

A Testület a panasz ezen része kapcsán felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ára, amelynek (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

A Testület e körben utalni kíván a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az országos rendőrfőkapitánynak és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös, a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt nyilatkozatára (a továbbiakban: Etikai Kódex) is, amelynek 1. pontja előírja: „[a rendőr] önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[a rendőr] tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során [...] más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az országos rendőrfőkapitány ezzel egyetértve, 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában azt is kimondta, hogy „az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartása nem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A r. törzsszázlós kiegészítő jelentése szerint a kórházban a rendőri intézkedés végrehajtásához szükséges mértékben határozottan beszéltek a panaszossal. Nem hangoztak el sértő, bántó, durva, fenyegető kifejezések. A r. törzsszázlós előadását a r. főtörzsörmester is megerősíti. Kiegészítő jelentésében előadja, hogy a kórházban csak a r. törzsszázlós beszélt a panaszossal, aki határozott hangnemben, kicsit emeltebb hangon beszélt vele, mivel a normális hangerejű beszédet nem lehetett hallani a panaszos és a volt élettársa kiabálásától. A rendőrök részéről nem hangoztak el sem durva, sem fenyegető kifejezések. A panaszos azonban a r. törzsszázlóst folyamatosan sértő szavakkal illették személye, valamint rendőri mivolta miatt.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök hangneme tekintetében a panaszosi állítás és a rendőri iratok egymásnak ellentmondanak, és ezen ellentmondásokat a Testület további bizonyítási eszköz hiányában nem tudta feloldani, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme e tekintetben nem megállapítható.

3) A panaszos sérelemként fogalmazta meg, hogy az intézkedő r. törzsszázlós arra figyelmeztette, hogy amennyiben nem hagyja el a kórház területét, 72 órára beviszi a rendőrkapitányságra.

A r. törzsszázlós elmondása szerint a kórház épületének elhagyására nem szólította fel a panaszost. A felszólítás csak az első emeleti folyosó elhagyására irányult, mert a panaszos ott

is tovább folytatta agresszív viselkedést, feljelentéssel fenyegette a mentőseket, orvosokat, rendőröket, akik több alkalommal figyelmeztették a kiabálása, hangoskodása miatt. A panaszos megfenyegette továbbá a szemészeti folyosón tartózkodó osztrák férfit és magyar nőt is azzal, hogy amennyiben nem engedik be maguk előtt a rendelőbe a volt élettársát, akkor kikaparja a szemüket, megtépi őket. A panaszos a volt élettársát is folyamatosan uszította, hergelte a kórházi személyzet és a rendőrök ellen. Emiatt a viselkedése miatt a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával többször felszólította a r. törzssászlós, hogy hagyja el a folyosót, nyugodjon le, de ennek a panaszos csak akkor tett eleget, amikor a r. törzssászlós kilátásba helyezte, hogy garázdaság miatt előállítja a Gy. városi Rendőrkapitányságra. A r. törzssászlós arról tájékoztatta a panaszost, hogy ha nem fejezi be az agresszív viselkedést, akkor garázdaság szabálysértésének elkövetése miatt a rendőrségnek lehetősége van 72 órára őrizetbe venni, aminek időtartama alatt bíróság elé állítják. A panaszos a r. törzssászlós kérésének vonakodva, többszöri felszólítás után eleget tett.

A r. főtörzsőrmester előadása szerint a kórházban a lépcsőházba érve hangos kiabálást, káromkodást hallottak, ezért felsiettek az emeleten lévő szemészeti osztályra, ahol B. S. és a panaszos kiabáltak. Rágalmazó kifejezésekkel kísérve feljelentéssel fenyegették az orvosokat, rendőröket, mentőseket, és azokat, akik megtámadták őket. Ezt követően a r. törzssászlós a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította a panaszost, hogy – mivel nem áll orvosi ellátás alatt, és az intézkedés során a helyszínen sem kért orvosi ellátást, továbbá a viselkedésével zavarja az egészségügyi ellátást – hagyja el a kórházat. Ezt kétszer emelt hangon, érthetően megismételte, majd az emeletről a lépcsőház, illetve a lift irányába kísérte a panaszost, aki önként elindult, de menet közben is tovább fenyegetőzött és kiabált.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) XXIII. Fejezetében (Szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértések) található 170. §-a szerint „aki olyan kihívóan közösséggellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el.”

A Szabs. tv. 73. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén a tetten ért eljárás alá vont személyt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából őrizetbe veheti. A tettenérésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni akkor is, ha a szabálysértés helyszínéről elmenekült elkövetőt a rendőrség az elkövetéstől számított negyvennyolc órán belül elfogja.” Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint „a szabálysértési őrizet a bíróság érdemi végzésének meghozataláig, de – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – legfeljebb hetvenkét óráig tart. Az eljárás alá vont személyt nyomban szabadon kell bocsátani, ha a szabálysértési őrizet tartama alatt a bíróság a gyorsított eljárást nem folytatta le vagy nem szabott ki szabálysértési elzárást.”

A panaszosnak a kórházban tanúsított magatartásával kapcsolatban csak a rendőrségi előadás állt rendelkezésére, ezért a Testület figyelemmel volt a panaszos barátnőjének a rendőri intézkedés helyszínén történt meghallgatása során, a panaszos magatartásával összefüggésben tett nyilatkozatára is. H. E. elmondása szerint a panaszos és B. S. erősen ittas állapotban voltak, nagyon hangoskodtak, a helyszínen tartózkodó két férfivel folytatott szóváltásuk pedig felemelt hangon, mindkét fél részéről sértegető és fenyegető hangnemben zajlott. Tekintettel arra, hogy a panaszos a társaival az intézkedést követően azonnal a kórházba indult, a Testület a rendőrség előadását erősítőnek értékelte H. E. nyilatkozatát, és úgy ítélte meg, hogy a panaszosnak a kórházban tanúsított magatartása alkalmas lehetett arra, hogy a kórházban tartózkodó betegek és a személyzet nyugalma megzavarja és felvethette a garázdaság

szabálysértésének gyanúját. A Testület ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a fentebb kifejtett töretlen gyakorlata szerint ezen megállapításánál is a szabálysértésnek a rendőri intézkedéshez szükséges, minimális fokú gyanúját vette alapul.

E gyanú fennállása esetén a – rendőrség megítélése szerint elkövetett – jogsértés jogkövetkezményeire való figyelmeztetés nem kifogásolható, sőt az ilyen figyelmeztetés elvárható annak érdekében, hogy az intézkedéssel érintett személy világosan láthassa előre magatartásának lehetséges konzekvenciáit.

Mivel pedig a Szabs. tv. hivatkozott rendelkezései alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az intézkedő rendőr elzárásra vonatkozó figyelmeztetése nem volt alap nélkül való, ezért e tekintetben sem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

4) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr a karját megfogva lefelé húzta a kórház lépcsőjén, majd a kezét meglökve, őt meglódítva lökte ki az utcára.

Az intézkedő r. törzszakaszlós a panasz ezen részével kapcsolatban elmondta, hogy ilyen nem történt. Mivel B. S.-t nem hagyhatta a járőr társával egyedül a férfi ittassága és agresszív viselkedése miatt, a panaszost csak a lépcsőházig kísérte, de közben vele testi kontaktusba nem került, az emeleti folyosót nem hagyta el.

Az intézkedésnél szintén jelen lévő r. főtörzsőrmester előadta, hogy a r. törzszakaszlós a panaszost csak a lépcsőház, illetve a lift irányába kísérte, a panaszos önként ment vele. A r. főtörzsőrmester nem látta, hogy a kollégája hozzáért, vele testi kontaktusba került volna. Az eset idején biztonsági szolgálatot ellátó személy azt nyilatkozta, hogy emlékezte szerint az intézkedés idején semmi rendkívüli nem történt, jogsértést nem tapasztalt.

A testi kényszer szabályait az Rtv. 47. §-a szabályozza, amely szerint „a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat. Az Rtv. szabályait a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (Szolgálati Szabályzat) egészíti ki. A Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdése szerint „a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”

Tekintettel arra, hogy a testi kényszer vonatkozásában a panaszosi állítás és a rendőri iratok egymásnak ellentmondanak, és ezen ellentmondásokat a Testület további bizonyítási eszköz hiányában nem tudta feloldani, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz és abból levezethető testi integritáshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

Vizsgálata során a Testület az intézkedési kötelezettség teljesítése kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy nem történt mulasztás, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga. Nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedő

rendőr elzárásra vonatkozó figyelmeztetése miatt sem, mivel az a Szabs. tv. vonatkozó rendelkezései alapján helytállónak volt.

A panaszosi állítás és a rendőri iratok ellentmondását a Testület egyéb bizonyítási eszköz hiányában nem tudta feloldani az intézkedő rendőrök hangneme, valamint a testi kényszer tekintetében, ezért arra a megállapításra jutott, hogy a fentiek vonatkozásában a panaszos emberi méltósághoz, illetve az abból levezethető testi integritáshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

Erre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2012. december 19.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET